Dosarul nr. 2a-1203/25 (2-22150084-02-2a-28032025)
Prima instanţă: Judecătoria Chișinău sediul Centru, judecător Sandu Victor

D E C I Z I E

10 martie 2026 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

În componență:
Președintele completului, judecătorul Dimitriu Serghei
Judecătorii Gîrleanu Violeta și Roșca Constantin
Grefier Andriuța Cristina

examinând în şedinţă publică apelul declarat de Railean Galina, reprezentată de avocatul Șteliman Seghei, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 25 noiembrie 2024, pronunțată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Railean Galina către Compania Națională de Asigurări în Medicină cu privire la anularea ordinului de reluare a activității, a ordinului de încetare a contractului individual de muncă, constatarea transformării contractului și alte pretenții subsecvente, și cererea reconvențională a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină către Railean Galina, privind încasarea indemnizației și ajutorului material achitat în avans și compensarea cheltuielilor de judecată,

a c o n s t a t a t:

Circumstanțele cauzei.

1. La data de 13 octombrie 2022, reclamanta Railean Galina s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Compania Națională de Asigurări în Medicină cu privire la constatarea faptului că contractul de muncă pe termen a devenit contrat de muncă pe durată nedeterminată, anularea ordinului de încetare a contractului de muncă și restabilirea la locul de muncă.
2. La data de 24.11.2022, reclamanta Railean Galina a depus cerere de concretizare a pretențiilor, indicând de rând cu alte pretenții formulate în cererea inițială și încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă precum și repararea prejudiciului moral.
3. La data de 18.01.2023, reclamanta Railean Galina și-a completat pretenția inițială, solicitând anularea Ordinului nr. 163-c din 11 iulie 2022 ”Cu privire la reluarea activității de către Svetlana Rusu.
4. În motivarea cererii, reclamanta a indicat că a fost angajată în calitate de specialist categoria I în secția Relații cu Prestatorii a CNAM, începând cu data de 26.08.2020, fiind încheiat contract de muncă pe durată determinată nr. 11/08-26, durata căruia a fost indicată pe perioada suspendării din funcție a d-nei Svetlana Railean.
5. Începând cu data de 27.06.2022, se afla în concediu de odihnă, care urma să dureze până la data de 02.08.2022. La data de 11.07.2022, reclamanta a depus o cerere, prin care a solicitat revenirea la muncă, iar tot la data de 11.07.2022, a fost emis Ordinul nr. 163-c, conform căruia s-a reluat activitatea în cadrul secției relații cu prestatorii a CNAM secția Centru a d-nei Svetlana Rusu, începând cu data de 11.07.2022. În aceiași zi, adică în ziua reîncadrării la muncă a d-nei Rusu Svetlana, aceasta a depus o cerere de demisie.

6. La data de 11.07.2022, nu a fost emis nici un ordin privind încetarea contractului individual de muncă și nici nu a fost informată reclamanta despre reîntoarcerea lui Rusu Svetlana în serviciu. Tot la data de 11.07.2022, Rusu Svetlana a depus o cerere de demisie și prin Ordinul din 12 iulie 2022, contractul individual de muncă cu aceasta este desfăcut în legătură cu demisia ei. Tot la data de 12.07.2022, după ce Rusu Svetlana a demisionat, este emis ordinul nr. 165-c ”Cu privire la încetarea contractului individual de muncă cu d-na Galina Railean”, prin care contractul de muncă încheiat cu reclamanta a fost încetat în legătură cu revenirea lui Rusu Svetlana în serviciu.
7. Reclamanta invocă faptul că a fost concediată ilegal din serviciu, iar în acest sens solicită anularea Ordinului nr. 163-c din 11.07.2022 ”Cu privire la reluarea activității de către d-na Svetlana Rusu”; constatarea faptului că la data de 11.07.2022 contractul individual de muncă, încheiat pe o perioadă determinată s-a transformat în contract de muncă pe o perioadă nedeterminată; anularea Ordinului CNAM nr. 165-c din 12.07.2022 ”Cu privire la încetarea contractului individual de muncă cu Railean Galina”; restabilirea reclamantei Railean Galina în funcția de specialist de categoria I în secția relații cu prestatorii a Agenției Teritoriale Centru a CNAM; încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă în sumă de 52 500,00 lei; repararea prejudiciului moral în cuantum de 8750,00 lei; compensarea cheltuielilor de judecată.
8. Totodată, la data de 20.11.2024, reclamanta și-a concretizat suplimentar acțiunea înaintată, menționând că după casarea hotărârii Judecătoriei Orhei (sediul Central) și restituirea cauzei la rejudecare la Judecătoria Chișinău (sediul Centru), angajatorul a eliberat-o din nou pe reclamantă din serviciu și a reținut în mod ilegal suma de 6164,78 lei din achitarea totală efectuată în favoarea acesteia. Această sumă reprezintă ajutorul material achitat, pe care Compania Națională de Asigurări în Medicină (CNAM) îl solicită de la reclamantă prin intermediul cererii reconvenționale. Deși suma în cauză se află în litigiu, pârâta (reclamanta în cererea reconvențională) a reținut-o în mod abuziv și samavolnic în opinia reclamantei.
9. În urma celei de-a doua eliberări, reclamanta nu mai dorește să fie restabilită la serviciu, ci solicită compensația în locul restabilirii la muncă, conform art. 90 alin. (4) din Codul Muncii. Susține că potrivit art. 90 alin. (2) lit. a) din Codul Muncii, în cazul concedierii ilegale a unui salariat, angajatorul este obligat să-i compenseze salariul neprimit pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă, însă nu mai mult decât pentru un an. Deși reclamanta a lipsit forțat de la serviciu pentru o perioadă cumulată mai mare de un an, legislația limitează dreptul la compensare la maximum 12 luni. În acest sens, reclamanta solicită salariul neprimit pentru perioada de absență forțată, însă suma cerută în cadrul acțiunii este mai mică decât valoarea corespunzătoare unui an.
10. Invocă reclamanta că conform art. 90 alin. 2 lit. a) din Codul Muncii, angajatorul este obligat să repare prejudiciul cauzat salariatului prin plata unei despăgubiri pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă, într-o mărime care nu depășește 12 salarii medii lunare. Salariul mediu lunar al reclamantei fiind de 8750 lei, suma totală a 12 salarii medii lunare constituie 105.000 lei, care urmează să fie încasată de la CNAM în beneficiul reclamantei, cu titlu de despăgubire pentru perioada de absență forțată.
11. Comunică reclamanta că potrivit art. 90 alin. 4 din Codul Muncii, în locul restabilirii la locul de muncă, instanța poate acorda salariatului, cu acordul acestuia, o compensație suplimentară de cel puțin 3 salarii medii lunare. În cazul său reclamanta susține că, 3 salarii medii lunare reprezintă suma de 26250 lei, care urmează să fie încasată în beneficiul său, cu titlu de compensație suplimentară în locul restabilirii la muncă. Suma de 6164,78 lei reținută

ilegal de la reclamantă reprezintă ajutorul material achitat, la care aceasta are dreptul pe baza perioadei de activitate la angajator. Această perioadă trebuie să includă și termenul de absență forțată de la muncă, precum și perioada în care reclamanta a lucrat efectiv după restabilirea sa la locul de muncă prin hotărârea Judecătoriei Orhei, până la casarea acesteia.

12. În acest context, reclamanta solicită anularea ca fiind ilegal Ordinul nr. 163-c din 11 iulie 2022 „Cu privire la reluarea activității de către d-na Svetlana Rusu"; constatarea faptului că, la data de 11.07.2022, contractul individual de muncă încheiat între reclamantă și CNAM s-a transformat din unul pe durată determinată în unul pe durată nedeterminată; anularea ca fiind ilegal a Ordinului CNAM nr. 165-c din 12.07.2022 – „Cu privire la încetarea contractului individual de muncă a d-nei Galina Railean"; încasarea în beneficiul reclamantei a sumei de 26250 lei cu titlu de compensație suplimentară în locul restabilirii la muncă; încasarea în beneficiul reclamantei a salariului pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă, în cuantum de 105 000 lei; încasarea în beneficiul reclamantei a prejudiciului moral pentru eliberarea ilegală din serviciu, în cuantum de 8 750 lei; încasarea în beneficiul reclamantei a sumei de 6 164,78 lei, reținută ilegal de la aceasta la efectuarea achitării totale dar și încasarea în beneficiul reclamantei a cheltuielilor de judecată.
13. La data de 24.11.2022 partea pârâtă - CNAM, fiind reprezentată de Iraida Negru, a depus *cerere reconvențională* împotriva lui Railean Galina, solicitând încasarea indemnizației și ajutorului material achitat în avans și compensarea cheltuielilor de judecată.
14. În motivarea cererii reconvenționale CNAM a indicat, în temeiul contractului individual de muncă nr. 01/2/2-01-80 din 20.12.2005, Rusu Svetlana a fost angajată în serviciu în calitate de specialist coordonator în cadrul secției cu prestatorii din cadrul Agenției Teritoriale Centru a CNAM, iar la data de 18.12.2017, Rusu Svetlana a fost implicată într-un accident rutier și a avut de suferit multe traumatisme, respectiv ea necesita tratament de lungă durată. Din acest motiv, contractul de muncă cu Rusu Svetlana a fost suspendat în temeiul art. 76 lit. b) Codul Muncii. Pe acest motiv, la data de 20.08.2020, cu Railean Galina a fost încheiat contractul de muncă nr. 11/08-26 pe durata determinată, adică pe perioada suspendării contractului individual de muncă cu Rusu Svetlana. La data de 30.06.2022, reclamanta a beneficiat de concediul de odihnă anual. La data de 08.06.2022, reclamantei i s-a acordat ajutor material în mărime de 2 salarii tarifare.
15. S-a indicat că la momentul acordării ajutorului material, reclamanta și-a manifestat acordul de a restitui benevol ajutorul acordat în cazul încetării raporturilor de muncă pe parcursul anului 2022. La data de 11.07.2022, Rusu Svetlana a depus o cerere prin care a solicitat eliberarea din funcția deținută, cu începere de la data de 11.07.2022.
16. În temeiul art. 75-78 Codul Muncii, prin Ordinul din 11.07.2022 s-a dispus reluarea activității de muncă cu Rusu Svetlana, cu începere de la data de 11.07.2022. În aceste circumstanțe în temeiul art. 82 lit. f) Codul Muncii, contractul de muncă, încetează în circumstanțe ce nu depind de voința părților în cazurile prevăzute de art. 83 al.(3) Codul Muncii. În aceste condiții, începând cu data de 12.07.2022, s-a dispus încetarea contractului de muncă încheiat cu Railean Galina. În temeiul calculului concediului nr. 617 din 29.07.2022 și lista de plată din 03.08.2022, este stabilit că reclamanta a beneficiat neîntemeiat de suma de 6 836,54 lei, care este compusă din indemnizația pentru 4 zile de concediu de odihnă anual folosit în avans pentru perioada 12.07.2022-02.09.2022, ajutorul material achitat în avans pentru perioada nelucrată în temeiul Ordinului nr. 140-c din 10.06.2022 "Cu privire la acordarea lui Railean Galina a ajutorului material". Prin cererea reconvențională partea pârâtă - CNAM *solicită* încasarea sumei de 6836,54 lei, cu titlu de indemnizație și ajutor

material achitat în avans - compensarea cheltuielilor de judecată dar și a sumei de 589,87 lei (cinci sute optzeci și nouă lei și 87 bani) cu titlu de cheltuieli de deplasare.

Poziția instanței de fond.

17. Prin hotărârea Judecătoriei Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 25 noiembrie 2024, cererea de chemare în judecată formulată de Railean Galina către Compania Națională de Asigurări în Medicină, cu privire la anularea ordinului nr. 163-c din 11 iulie 2022 „Cu privire la reluarea activității de către d-na Svetlana Rusu" a fost respinsă ca fiind tardivă. Totodată, acțiunea inițială în partea în care se referă la constatarea faptului că la 11.07.2022 contractul individual de muncă încheiat între Railean Galina și CNAM s-a transformat din unul pe durata determinată, în unul pe durată nedeterminată, cu privire la anularea ordinului CNAM nr. 165-c din 12.07.2022 „Cu privire la încetarea contractului individual de muncă a d-nei Galina Railean", ca fiind ilegal, cererea cu privire la încasarea în beneficiul lui Railean Galina de la Compania Națională de Asigurări în Medicină a sumei de 26250 lei cu titlu de compensație suplimentară în locul restabilirii la muncă, încasarea în beneficul reclamantei Railean Galina de la Compania Națională de Asigurări în Medicină a salariului pentru întreaga perioada de absență forțată de la muncă, în cuantum de 105000 lei, încasarea în beneficiul lui Railean Galina de la Compania Națională de Asigurări în Medicină a prejudiciului moral pentru eliberarea ilegală din serviciu în cuantum de 8750 lei, încasarea de la Compania Națională de Asigurări în Medicină în beneficiul lui Railean Galina a sumei de 6164 lei 78 bani, reținute ilegal de la Railean Galina la efectuarea achitării totale, încasarea de la Compania Națională de Asigurări în Medicină în beneficiul lui Railean Galina a cheltuielilor de judecată, s-a respins ca fiind neîntemeiată.

S-a admis integral acțiunea reconvențională înaintată de Compania Națională de Asigurări în Medicină către Railean Galina, privind încasarea indemnizației și ajutorului material achitat în avans și compensarea cheltuielilor de judecată, cu încasarea în beneficiul Companiei Naționale de Asigurări în Medicină de la Railean Galina, a sumei de 6 836,54 lei (șase mii opt sute treizeci și șase lei și 54 bani) compusă din îndemnizația pentru 4 zile de concediu de odihnă anual nefolosite în avans pentru perioada 12.07.2022-02.09.2022 și ajutorul material achitat în avans pentru perioada nelucrată în temeiul Ordinului nr. 140-c din 10.06.2022 "Cu privire la acordarea dnei Galina Railean a ajutorului material", cât și suma de 589, 87 lei (cinci sute optzeci și nouă lei și 87 bani) cu titlu de cheltuieli de deplasare. S-a încasat de la Railean Galina în beneficiul statului, taxa de stat în sumă de 270 lei.

18. Pentru a hotărî astfel, prima instanță a reținut în esență, cu referire la materialele cauzei că reclamanta Railean Galina ar fi avut posibilitate să activeze doar pe perioada îndeplinirii obligațiilor de muncă ale salariatului Rusu Svetlana, a cărui contract individual de muncă era suspendat, iar la finele perioadei specificate în primul enunț, oricare din părțile la contractul de muncă pe perioadă determinată era în drept să invoce încetarea acestui contract și în concordanță cu principiul general al liberei negocieri a contractelor individuale de muncă care poate fi desprins din prevederile art. 56 alin. (1) CM. Din esența normelor specificate la art. 55 alin. (1) lit. a) CM, art. 82 și 83 CM, sintagma "perioada îndeplinirii obligațiilor de muncă ale salariatului, al cărui contract individual de muncă era suspendat" urmează a fi înțeleasă nu doar ca perioada de la îmbolnăvire până la însănătoșire și revenirea la serviciu a salariatului de bază, dar ca perioada de la survenirea incidentului care nu depinde de voința părților (boala salariatului de bază) și dispariția acestui incident (însănătoșirea salariatului de bază, decesul acestuia, sau depunerea cererii de demisie de către salariatul de bază).

Astfel, CNAM în calitate de angajator și-a realizat atribuția de a constata încetarea contractului individual de muncă. S-a reținut că, din esența art. 83 alin. (4) CM, pentru a constata transformarea contractului pe perioadă determinată în contract pe perioadă nedeterminată, este necesară stabilirea a două condiții cumulative: a) la expirarea termenului contractului individual de muncă pe durată determinată, nici una dintre părți să nu fi cerut încetarea lui și b) după expirarea termenului contractului individual de muncă pe durată determinată raporturile de muncă să continue de fapt. În speță, nici una din condițiile respective nu este întrunită, ori CNAM și-a exprimat din start voința de a nu continua raporturile de muncă cu Railean Galina și aceasta nu a mai fost admisă la muncă după survenirea evenimentului care marca finisarea perioadei de suspendare a contractului cu Rusu Svetlana.
Cu referire la pretenția reclamantei privind anularea ordinului nr. 163-c din 11 iulie 2022 „Cu privire la reluarea activității de către d-na Svetlana Rusu", s-a apreciat ca fiind tardivă, deoarece respectiva pretenție a fost formulată de reclamantă la data de 18.01.2023 prin una din cererile de concretizare, în care reclamanta solicită anularea ordinului CNAM nr. 163-C din 11.07.2022 privind reluarea activității cet. Rusu Svetlana, or, o copie a ordinului 163-c din 11.07.2022, reclamanta a anexat-o la cererea depusă în adresa instanței (anexa nr. 1 la cererea depusă de reclamantă), iar de la 13.10.2022 și până la 18.01.2023 s-au scurs mai mult de 3 luni.
Ce ține de cerința de constatare a faptului că la 11.07.2022 contractul individual de muncă încheiat între Railean Galina și CNAM s-a transformat din unul pe durata determinată, în unul pe durată nedeterminată, cu referire la art. 82 lit. f) dar și art. 83 alin. (4) CM, stabilesc cert că un contract pe perioadă determinată se poate transforma în contract pe perioadă nedeterminată doar în cazul întrunirii a două condiții cumulative indicate, or angajatorul CNAM, imediat ce a survenit condiția care punea capăt termenului de suspendare a contractului cu Rusu Svetlana și implicit presupunea și finisarea contractului încheiat cu Railean Galina, a manifestat voința de a nu mai continua relațiile cu salariata Railean Galina și de a înceta contractul cu aceasta în temeiul art. 82 lit. f) CM. După intervenirea circumstanței care constituie finele perioadei pentru care a fost încheiat contractul său, salariata nu a mai fost admisă la nici o muncă în interesul CNAM.
Aferent pretenției reclamantei privind anularea ordinului CNAM nr. 165-c din 12.07.2022 „Cu privire la încetarea contractului individual de muncă a d-nei Galina Railean", ca fiind ilegal, cu referire la prevederile art. 55, 82 și 83 CM, s-a reiterat că angajatorul are dreptul la expirarea termenului pentru care a fost suspendat contractul cu salariatul de bază (Rusu Svetlana), să ceară/invoce încetarea contractului salariatului angajat pe perioadă determinată (Railean Galina).
S-a mai stabilit că în temeiul calculului concediului nr.617 din 29.07.2022 (anexa nr. 14) și lista de plată nr.000000133 din 03.08.2022 (anexă nr. 15) efectuat de Direcția contabilitate din cadrul CNAM, reclamanta Galina Railean a beneficiat neîntemeiat de suma 6836,54 lei, care este compusă din : a) indemnizația pentru 4 zile de concediu de odihnă anual folosite în avans, pentru 11 perioada 12.07.2022-02.09.2022; b) ajutorul material achitat în avans pentru perioada nelucrată în temeiul Ordinului nr.140-c din 10.06.2022 „Cu privire la acordarea dnei Galina Railean a ajutorului material". Potrivit pct.51 din Contractul Colectiv de Muncă al CNAM din 2021- 2024: "În cazul încetării pe parcursul anului a raportului de muncă/contractului individual de muncă, ajutorul material acordat se va recalcula pentru perioada deținerii statutului de salariat, iar diferența se va restitui de către salariat". Astfel, reclamanta Railean Galina, la momentul semnării Contractului individual de muncă, a consemnat și faptul că a luat cunoștință cu o serie de acte de ordin intern din cadrul CNAM (lista actelor normative cu care salariatul a luat cunoștință specificată la finele contractului individual de muncă), prin urmare, a luat act și de

Contractul Colectiv de Muncă la Nivelul CNAM, precum și de anexa la acesta, prin care se aproba Regulamentul privind remunerarea muncii salariaților în cadrul CNAM. Potrivit art. 148 alin.(4) din Codul ”În caz de eliberare a salariatului înainte de expirarea anului de muncă în contul căruia el a folosit deja în concediul, angajatorul îi poate reține din salariu suma achitată pentru zilele fără acoperire ale concediului". Reieșind din cele invocate supra, s-a reținut temeiul legal al CNAM de a solicita restituirea mijloacelor financiare care au dus la îmbogățirea nejustificată a lui Railean Galina în sumă de 6836,54 lei, suma care nu a fost restituită de reclamantă și care urmează a fi încasată din contul acesteia.

Solicitarea apelantului:

19. Nefiind de acord cu hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 25 noiembrie 2024, Railean Galina, reprezentată de avocatul Șteliman Serghei a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii înaintate în mod integral, cu respingerea cererii reconvenționale, încasarea cheltuielilor de judecată.

Argumentele părților.

20. *În susținerea apelului*, apelanta Railean Galina, reprezentată de avocatul Șteliman Serghei a indicat că Railean Galina fost angajată în funcţie de specialist categoria I în secţia Relații cu Prestatorii a CNAM, începând cu 26.08.2020, fiind încheiat contractul de muncă pe durată determinată nr. 11/08-26, durata căruia a fost indicată, ca fiind pe perioada suspendării din funcţie a d-nei Svetlana Rusu. începând cu 27 iunie 2022. Railean Galina se afla în concediul anual de odihnă, care urma să dureze până la 02 august 2022. Pe data de 11 iulie 2022 d-na Svetlana Rusu a depus o cerere, prin care a solicitat demisia sa, tot la 11 iulie 2022 fiind emis ordinul nr. 163-c, conform căruia s-a reluat activitatea în cadrul secţiei relaţii cu prestatorii a Agenţiei teritoriale Centru al CNAM cu locul de muncă în or. Orhei a d-nei Svetlana Rusu, din data de 11 iulie 2022, adică din ziua depunerii de către d-ei a cererii.
21. La 11 iulie 2022 nu a fost emis nici un ordin privind încetarea contractului individual de muncă cu Railean Galina şi ea nici nu a prevăzut sau nu a fost preîntâmpinată în careva mod despre reîntoarcerea la serviciu al d-nei Svetlana Rusu, sau despre faptul că contractul individual de muncă, încheiat cu dânsa urmează a fi desfăcut.
22. Prin ordinul din 12 iulie 2022 contractul individual de muncă, încheiat cu d-na Rusu Svetlana, a fost desfăcut în legătură cu demisia d-nei. De asemenea la 12 iulie 2022, după ce d-na Svetlana Rusu a demisionat, a fost emis ordinul nr. 165-c „Cu privire la încetarea contractului individual de muncă a d-nei Galina Railean”, prin care contractul individual de muncă încheiat cu Railean Galina a fost încetat, în legătură cu revenirea la serviciu a d-nei Svetlana Rusu.
23. Relevă că la momentul emiterii acestui ordin, d-na Svetlana Rusu deja a demisionat. Funcţia din care a demisionat Railean Galina la 12.07.2022 nu a fost redusă şi era vacantă.
24. Conform prevederilor art. 83 alin. 3 Cod Muncii contractul individual de muncă pe durată determinată încheiat pentru perioada îndeplinirii obligaţiilor de muncă ale salariaţilor al cărui contract individual de muncă este suspendat, încetează în ziua reîntoarcerii acestuia la lucru.
25. Astfel, având în vedere faptul că d-na Svetlana Rusu a revenit la lucru la 11.07.2022, ordinul de încetare a contractului individual de muncă a lui Railean Galina, urma să fie emis la

11.07.2022. Contrar prevederilor art. 83 alin. 3 Cod Muncii, la 11.07.2022 ordinul respectiv nu a fost emis.

26. Consideră că menţiunea instanţei de fond cum că demisia salariatului de bază este temei de încetare a contractului de muncă, încheiat pentru perioada de îndeplinire a obligaţiilor de muncă ale salariaţilor al cărui contract individual de muncă a fost suspendat, este una neîntemeiată şi contravine prevederilor art. 83 alin. 3 Cod Muncii. Or, legislatorul indică expres în această normă că, contractul individual de muncă pe durată determinată, încheiat pentru perioada îndeplinirii obligaţiilor de muncă ale salariaţilor al cărui contract individual de muncă este suspendat, încetează în ziua reîntoarcerii acestuia la lucru. Careva alte temeiuri de încetare a unui atare contract în afară de reîntoarcerea lucru a salariatului de bază, art. 83 alin. 3 nu prevede.
27. Mai mult ca atât, încetarea raporturilor de muncă în cazul dat, legislatorul le indică ca fiind din motive ce nu depind de voinţa părţilor. Intr-adevăr, în cazul când salariatul de bază îşi exprimă opţiunea de a se reîntoarce la lucru, el ocupă funcţia, ocupată temporar de salariatul ce a încheiat contract pe durată determinată si ultimul nu mai are în ce funcţie să lucreze. Deci, în asa caz relaţiile de muncă încetează din motive ce nu depund de voinţa părţilor - angajatorului şi salariatului ce a încheiat contract de muncă pe durată determinată, şi anume din motive ce depind de salariatul de bază, care revenind la lucru, ocupă funcţia pe care o ocupa temporar salariatul ce a încheiat contract de muncă pe durată determinată.
28. În controversă cu această situaţie, atunci când salariatul de bază nu se reîntoarce la lucru, dar din contra, demisionează, funcţia în care lucrează salariatul ce a încheiat contract de muncă pe durata determinată, nu este ocupată de altcineva, părţile (angajatorul şi salariatul ce a încheiat contact de muncă pe durată determinată) au opţiunea de a continua sau nu relaţiile de muncă. În aşa caz relaţiile de muncă pot înceta la iniţiativa uneia din părţi. Or, părţile au posibilitatea de a prelungi în aşa caz relaţiile de muncă pe o durată nedetrminată şi deci, relaţiile de muncă nicidecum nu încetează pe motive ce nu depind de voinţa părţilor.
29. Chiar instanţa de fond în hotărâre indică la dreptul angajatorului (nu la obligaţia lui) de a cere încetarea relaţiilor de muncă, dar în caz de încetare a lor, ele încetează la iniţiativa uneia din părţi, şi nu din motive ce nu depind de voinţa părţilor.
30. La caz, de fapt relaţiile de muncă între CNAM şi Railean Galina au încetat nu din motive ce nu depind de voinţa părţilor, dar la iniţiativa angajatorului. Or, odată cu demisia lui Rusu Svetlana pentru angajator nu exista nici un impediment de a continua relaţiile de muncă cu Railean Galina, însă angajatorul a manifestat iniţiativa de a le înceta.
31. Mai invocă faptul că, la încetarea relaţiilor de muncă la iniţiativa angajatorului sânt un şir de cerinţe, care au fost ignorate: nu a fost emis ordin de reducere a funcţiei, Railean Galina nu a fost preavizată despre aceasta şi a fost concediată în timp ce se afla în concediul anual de odihnă, consideră irelevant dacă i s-au propus sau nu lui Railean Galina la 11.07.2022, careva alte funcţii în cadrul CNAM. Or, la 11.07.2022 funcţia ocupată de Railean Galina nu era redusă, nu a fost emis ordin privind reducerea ei şi nici Railean Galina nu a fost preavizată de reducerea funcţiei. Conform prevederilor art. 83 alin. 4 Cod Muncii dacă, la expirarea termenului contractului individual de muncă pe durată determinată, nici una din părţi nu a cerut încetarea lui şi raporturile de muncă continuă de fapt, contractul se consideră prelungit pe durata nedeterminată. Dat fiind faptul că la 11.07.2022 - data expirării termenului contractului, nimeni din părţi nu a cerut încetarea lui şi nu a fost nici emis ordinul respectiv, contractul în temeiul acestor prevederi legale s-a transformat în unul pe o durată nedeterminată.

32. Relevă că conform prevederilor art. 86 alin. 2 Cod Muncii, nu se admite concedierea salariatului în timpul concediului anul de odihnă, or, Railean Galina a fost concediată în timp ce se afla în concediu anual de odihnă.
33. Ca temei de desfacere a contractului de muncă încheiat cu Railean Galina a servit reîncadrarea în serviciu a cet. Rusu Svetlana. In acelaşi timp, după cum s-a constatat, Rusu Svetlana nu a depus nici o cerere de reîncadrare în serviciu, ci a depus o cerere de eliberare din funcţie, făcând acest lucru până la emiterea ordinului de reluare a activităţii a d-ei. În situaţia creată, ordinul de reluare a activităţii de către d-na Svetlana Rusu, nr. 163-c din 11 iulie 2022, îl apreciază ca ilegal şi necesar de a fi anulat. Deși ordinul nr. 163-c din 11 iulie 2022 nu o vizează pe Railean Galina, el a stat la baza emiterii ordinului de desfacere a contractului individual de muncă încheiat cu Railean Galina. Totodată acest ordin, dând naştere unor drepturi şi obligaţii reciproce, constituie un act juridic. Rusu Svetlana nu a solicitat reluarea activităţii de muncă, din contra a solicitat eliberarea din funcţie. Necătând la aceasta, angajatorul a emis ordinul nr. 163-c din 11.07.2022 în lipsa acordului salariatului de a presta munca, ba chiar în condiţiile solicitării exprese a acestuia de a întrerupe orice relaţii de muncă cu angajatorul. Astfel de fapt, Rusu Svetlana, prin emiterea ordinului nr. 163-c din 11.07.2022 contrar prevederilor imperative ale art. 7 alin. 1 şi 2 Cod Muncii, a fost supusă unei munci forţate, iar munca forţată este expres interzisă de art. 4 alin. 2 al Convenţiei Europene.
34. Contractul de muncă cu Rusu Svetlana a fost suspendat în temeiul art. 76 lit. b) - în legătură cu boala d-ei. Totodată conform prevederilor art. 75 alin. 4 Cod Muncii, reluarea activităţii de muncă se face prin ordin, cu excepţia unor cazuri prevăzute de lege, inclusiv în cazul prevăzut de art. 76 lit. b). Astfel ordinul nr. 163-c din 11.07.2022 contravine prevederilor art. 75 alin. 4 Cod Muncii, iar în cazul respectiv activitatea de muncă urma să fie reluată nu din momentul emiterii ordinului, ci din momentul începerii de fapt a prestării muncii de Rusu Svetlana, iar ordinul de reîncadrare în serviciu nici nu urma să fie emis.
35. Totodată ultima, de la 11.07.2022 şi până la emiterea ordinului de demisie la 12.07.2022, nu a prestat nici un fel de muncă, astfel ea nu a revenit la serviciu, nu şi-a reluat activitatea şi, respectiv, nu erau temeiuri de desfacere a contractului de muncă încheiat cu Railean Galina.
36. Apreciază neîntemeiată menţiunea instanţei de fond cum că cerinţa privind anularea ordinului nr. 163-c din 11 iulie 2022 ar fi una tardivă. Sub acest aspect, nu este relevant de când Railean Galina a aflat despre ordinul nr. 163-c din 11 iulie 2022, or, termenul de adresare în instanţa curge din momentul când persoana a aflat sau trebui a să afle despre încălcarea dreptului, dar nu despre actul juridic contestat. În prima şedinţă de judecată pârâtul a anexat un şir de însrisuri, insclusiv copia cererii cet. Rusu Svetlana, înscrisuri despre care Railean Galina până atunci nu a cunoscut. Din această cerere, rezultă că Rusu Svetlana nu a solicitat reîncadrarea în serviciu, ci demisia în legătură cu starea sănătăţii. Până atunci, dat fiind conţinutul ordinului nr. 163-c din 11.07.2022, Railean Galina consideră că Rusu Svetlana a depus o cerere de reangajare la lucru. Astfel, termenul de contestare a ordinului nr. 163-c din 11.07.2022, a început pentru Railean Galina să curgă de la momentul când pârâtul a prezentat copia cererii lui Rusu Svetlana şi respectiv Railean Galina a aflat despre circumstanţa ce condiţionează ilegalitatea acestui ordin. Railean Galina s-a încadrat în termenul prevăzut de lege pentru contestarea ordinului, calculat din momentul când a aflat despre circumstanţa ce ține de ilegalitatea lui.
37. Referitor la acţiunea reconvenţională depusă de CNAM, consideră că, dat fiind faptul că este întemeiată şi urmează a fi admisă acţiunea iniţială, acţiunea reconvenţională urmează a fi

respinsă. Or fiind admisă acţiunea iniţială, rezultă că Railean Galina nu a întrerupt contractul de muncă pe parcursul anului. La fel rezultă că ea nu a folosit în avans 7 zile de concediu anual. Instanţa de fond nu a luat în consideraţie faptul că fiind prin hotărârea judecătoriei Orhei (sediul central) din 29 mai 2023, restabilită la locul de muncă, Railean Galina a fost de facto reîncadrată în muncă la data de 30 mai 2023, şi a lucrat până la 05 decembrie 2023, când prin decizia Curţii de Apel Chișinău, această hotărâre a fost casată cu restituirea cauzei la rejudecare, urmând prin ordinul angajatorului din 05 decembrie 2023 încetarea relaţiilor de muncă între CNAM şi Railean Galina. Perioada efectiv lucrată de Railean Galina după 29 mai 2023, după ce a fost restabilită în lucru prin hotărârea judecătoriei Orhei (sediul Central), la fel se ia în calcul la stabilirea duratei concediului de odihnă anul la care avea dreptul Railean Galina. Însă luînd în calcul această perioadă, consideră evident că cele 4 zile de concediu nu au fost folosite în avans de Railean Galina, deoarece ea avea dreptul la ele, însă în aşa caz, încasarea de la Railean Galina a indemnizaţiei primite pentru aceste 4 zile de concediu este evident ilegală. De la încetarea relaţiilor de muncă între Railean Galina şi CNAM la 12.07.2022, până la sfârşitul anului 2022, adică până la 31.12.2022, au trecut 5 luni 18 zile. După reangajarea lui Railean Galina în urma pronunţării hotărârii judecătoriei Orhei (sediul Central) din 29 mai 2023, până la concedierea ei în urma pronunţării deciziei Curţii de Apel Chişinău din 05 decembrie 2023, ea lucrat 6 luni 07 zile, adică mai mult de această perioadă. Respectiv Railean Galina nu mai urma, în orice caz, să restituie ajutorul material. Angajatorul a solicitat încasarea, iar instanţa de fond a încasat, indemnizaţia în aceiaşi mărime, de parcă Railean Galina în genere nu ar fi lucrat nici o zi după reangajare.

38. Mai menționează că după încetarea relaţiilor de muncă între CNAM şi Railean Galina, la 05 decembrie 2023 (în urma casării de către Curtea de Apel Chişinău a hotărârii judecătoriei Orhei şi restituirea cauzei la rejudecare), CNAM, fără a aştepta rejudecarea cererii sale reconvenţionale, a emis un ordin prin care a dispus, reţinerea din achitarea totală cu Railean Galina a indemnizaţiei şi ajutorului material, iar contabilitatea, în baza acestui ordin, le-a reţinut. Astfel, sumele respective ar fi fost reţinute de la Railean Galina de două ori - prima dată prin ordinul angajatorului, iar a două oară prin hotărârea judecătorească la cererea angajatorului.
39. Reliefează că obiect al acţiunii iniţiale este restabilirea la locul de muncă, pe când obiect al acţiunii, depuse ca reconvenţională - încasarea unei sume pe care salariatul a primit-o de la angajator în legătură cu activitatea sa de muncă. Astfel acţiunea reconvenţională nu urmărește compensarea pretenţei iniţiale, admiterea ei nu exclude admiterea acţiunii iniţiale, ea nu este în conexiune cu acţiunea iniţială, iar judecarea lor simultană va duce nu la soluţionarea rapidă a litigiilor, ci din contra, la tergiversarea examinării cauzei. Astfel cererea depusă ca reconvenţională nu se încadrează în nici un temei prevăzut la art. 173 alin. 1 Cod de procedură civilă, prin urmare, această cerere urma a fi restituită printr-o încheiere protocolară, nesusceptibilă de recurs.
40. Invocă încălcarea dreptului la apărare a lui Railean Galina, prin faptul că judecarea cauzei civile a fost numită pentru 02.10.2024, iar la acel moment, reprezentantul lui Railean Galina, avocatul Serghei Șteliman, fiind prin hotărârea CEC, publicată în Monitorul Oficial, desemnat în calitate de membru al Consiliului Electoral al Circumscripţiei Electorale raionale Orhei şi fiind prin hotărârea CEC din 05.09.2024 degrevat din funcţie pe durata perioadei electorale, până la 22.10.2024 inclusiv, nu avea calitatea de avocat şi nu putea participa la şedinţe, despre ce a informat instanţa solicitând amânarea judecării cauzei pentru o altă dată. Necătând la aceasta, instanţa a petrecut şedinţa în absenţa lui Railean Galina şi a

reprezentantului acestuia. Prin hotărârea CEC din 23.10.2024, în legătură cu declanşarea turului 2 al alegerilor prezidenţiale, degrevarea lui Șteliman Serghei din funcţia de bază (avocat) s-a prelungit până la 05.11.2024, inclusiv. Reprezentantul lui Railean Galina a informat despre aceasta instanţa de fond, solicitând reluarea judecării cauzei și a comunicat că, deoarece la 21.11.2024 - data următoarei şedinţe, pe parcursul întregii zile este implicat în judecarea mai multor cauze penale şi civile la judecătoria Orhei şi la Curtea de Apel Bălţi, a solicitat petrecerea în absenţa sa doar a şedinţei de pregătire a cauzei. Necătând la aceasta, cauza în întregime a fost judecată în absenţa reprezentantului lui Railean Galina, fiind astfel încălcat dreptul la apărare al ei şi, în consecinţă, dreptul ei la un proces echitabil, garantat de art. 6 alin. 1 al Convenţiei Europene.

41. Conform prevederilor art. 350 lit. c) Cod Muncii unul din principiile jurisdicţiei muncii este scutirea salariaţilor de cheltuielile de judecată. Necătând la aceasta şi contrar acestor prevederi legale, instanţa de fond a dispus încasarea de la Railean Galina a cheltuielilor de judecată, şi anume a taxei de stat şi a cheltuielilor de deplasare.
42. *La data de 02 februarie 2026, reprezentantul intimatului CNAM Negru Iraida, a depus referință asupra cererii de apel,* solicitând respingerea acesteia ca neîntemeiată. A indicat faptul că în primă instanţă, reclamanta şi reprezentantul său, nu au exprimat o viziune clară asupra obiectului acţiunii. Ei au completat de minim patru ori acţiunea, formulând noi şi noi pretenţii. Aceeaşi tactică este luată şi în apel, apelanta nu indică în mod clar cu ce nu este de acord din hotărâre, cu faptele constatate sau cu modul în care au fost aplicate normele de drept material şi procedural. Ea doar îşi manifestă dezacordul cu soluţia şi motivele invocate de prima instanţă. Acesta nu este temei de apel şi nu permite intervenţia în hotărârea luată.
43. Subliniază că apelanta Galina Răilean cunoştea despre emiterea de către CNAM a ordinului nr. 163-c din 11 iulie 2022 chiar din momentul emiterii lui. Ea avea în posesie acest ordin şi l-a anexat la personal la cererea de chemare în judecată din 13 octombrie 2022, iar pretenţia referitoare la anularea acestuia a fost formulată abia la 18 ianuarie 2023. Prin urmare termenul de trei luni stabilit de art. 355 alin. (1) CM a fost încălcat, ceea ce impune respingerea pretenţiei respective ca tardive.
44. Referitor la argumentul apelantei că a putut să conteste ordinul nr. 163-C din 11 iulie 2022 abia după ce a aflat că acest ordin îi încalcă drepturile şi că a fost emis doar în temeiul cererii de demisie formulate de Svetlana Rusu, evidențiază că apelanta cunoştea despre încetarea contractului său de muncă în legătură cu reiniţierea relaţiilor de muncă cu Svetlana Rusu în temeiul ordinului 163-c. La 13 octombrie 2022 ea a solicitat anularea ordinului 165-c şi a anexat la cerere copia ordinului 163-C, iar în textul ordinului este expres menţionat că el a fost emis în temeiul cererii de demisie formulate de Svetlana Rusu. CNAM nu a pretins niciodată că ordinul nr. 163-C din 11 iulie 2022 ar fi fost emis în temeiul unei cereri de reluare a activităţii depuse de Svetlana Rusu. Galina Railean cunoştea toate informaţiile care îi permiteau contestarea ordinului 163-c, cel târziu din 13 octombrie 2022. Prin urmare, argumentul instanţei referitor la caracterul tardiv al pretenţiei referitoare la anularea ordinului nr. 163-c din 11 iulie 2022 este corect.
45. Ce ține de argumentul din apel, că apelanta ar fi fost eliberată din funcţie după ce Svetlana Rusu a fost demisă, relevă că în ordinul 165-C din 12 iulie 2022 este expres menţionat că în temeiul art. 82 lit. f) şi art. 148 CM, contractul individual de muncă încheiat cu Galina Railean încetează cu începere de la 12 iulie 2022. La acel moment, raporturile de serviciu cu Svetlana Rusu erau reluate aşa cum reiese din ordinul 163 C din 11 iulie 2022. Prin emiterea ordinului 165-C, CNAM şi-a realizat dreptul de a cere încetarea contractului pe perioadă

determinată în cazul expirării termenului de suspendare a contractului cu ”salariatul de bază”. Galina Railean nu poate invoca un drept subiectiv de a păstra funcţia ocupată pe perioadă determinată, în cazul în care salariatul ”de bază”, solicită demisia din respectiva funcţie. O asemenea înţelegere între CNAM şi salariata Railean nu a existat, iar legea nu-i garantează apelantei un astfel de drept. Prin urmare, consideră că concluzia instanţei pe acest capăt de cerere este corectă şi necesită a fi confirmată de instanţa de apel.

46. Galina Railean pretinde că raportul juridic ar fi guvernat de art. 86 din CM şi că ea a fost concediată în perioada în care era în concediu contrar art. 86 alin. (2) CM. Acest argument în consideră greşit. Galina Railean nu a fost concediată, iar contractul individual de muncă încheiat cu ea a încetat în temeiul art. 82 lit. f) CM. Art. 86 alin. (2) CM nu reglementează această situaţie. El se aplică doar situaţiilor reglementate de la alin. (1) din art. 86 CM.
47. Mai relevă că pentru ca un contract pe perioadă determinată să se transforme în unul pe perioadă nedeterminatâ este necesară stabilirea a două condiţii cumulative: a) la expirarea termenului contractului individual de muncă pe durată determinată, nici una dintre părţi să nu fi cerut încetarea lui şi b) după expirarea termenului contractului individual de muncă pe durată determinată raporturile de muncă să continue de fapt. Nici una din condiţiile respective nu este întrunită. CNAM şi-a exprimat din start voinţa de a nu continua raporturile de muncă cu Galina Railean. Galina Railean era în concediu la acel moment şi nu a mai fost admisă la muncă după survenirea evenimentului care marca finisarea perioadei de suspendare a contractului cu Rusu Svetlana.
48. Referitor la alegația apelantei că reţinerile sunt ilegale, o apreciază greșită, deoarece la plecarea în concediu, apelanta a indicat expres în cerere, că în caz de încetare a contractului de muncă, se obligă să achite sumele achitate în avans. La încetarea contractului Direcţia economie şi finanţe din cadrul CNAM a efectuat un recalcul al indemnizaţiei pentru concediul de odihnă anual folosit şi a ajutorului material acordat în avans la plecarea salariatei în concediu. Galina Railean a beneficiat neîntemeiat de suma 6836,54 lei, care este compusă din : a) indemnizaţia pentru 4 zile de concediu de odihnă anual folosite în avans, pentru perioada 12.07.2022-02.09.2022; b) ajutorul material achitat în avans pentru perioada nelucrată în temeiul Ordinului nr. 140-c din 10.06.2022 „Cu privire la acordarea dnei Galina Railean a ajutorului material”. Reţinerea acestor sume este stabilită de art. 148, alin. (4) Codul Muncii precum şi pct.51 din Regulamentul privind remunerarea muncii salariaţilor CNAM, Anexă la Contractul colectiv de muncă la nivelul CNAM pentru anii 2021-2024.
49. Consideră că obiectul acţiunii reconvenţionale derivă din ordinul nr. 165-c, iar acţiunea reconvenţională şi acţiunea de bază sunt conexe și judecarea lor simultană este în interesul justiţiei (art. 173 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă). Competentă să examineze acţiunea reconvenţională este instanţa care judecă acţiunea de bază (art. 72 alin. (2) CM).
50. Subliniază că reclamanta este scutită de plata taxei de stat, dar nu este scutită de obligaţia de a compensa pârâtului cheltuielile de deplasare la instanţa de la Orhei, în contextul în care a depus acţiunea la o instanţă greşită, iar încasarea acestor cheltuieli este prevăzută de art. 98 alin. (2) Cod de procedură civilă.
51. Ce ține de examinarea cauzei în lipsa reclamantei şi a reprezentantului său, evidenţiază că deşi a fost legal informată despre data, ora şi locul examinării cauzei, reclamanta şi avocatul său nu s-au prezentat la şedinţa de judecată din 02 octombrie 2024, motiv pentru care instanţa a întrerupt şedinţa pentru deliberare şi pronunţare, stabilind data de 08 octombrie 2024 pentru pronunţarea soluţiei. Prin încheierea din 08 octombrie 2024, din oficiu, instanţa a dispus reluarea cercetării judecătoreşti, reclamanta şi reprezentantul său neprezentându-se

nici la acest termen. Ulterior, instanţa a fixat termenul de judecată pentru data de 21 noiembrie 2024. La data de 20 noiembrie 2024, reclamanta Galina Railean a depus o cerere privind reluarea judecării cauzei de la etapa pregătirii cauzei pentru judecare, motivând că reprezentantul său este implicat în mai multe cauze penale şi civile aflate pe rolul Judecătoriei Orhei şi al Curţii de Apel Bălţi. La şedinţa de judecată din 21 noiembrie 2024, instanţa a admis cererea respectivă şi a stabilit următorul termen pentru data de 25 noiembrie 2024. La termenul din 25 noiembrie 2024, reclamanta a depus din nou o cerere de amânare a şedinţei de judecată, care a fost respinsă de instanţă ca neîntemeiată, iar în pofida faptului că reclamanta şi reprezentantul său au fost legal citaţi, aceştia nu s-au prezentat la termenele stabilite ulterior, iar în aceste condiţii cauza a fost examinată în lipsa reclamantei şi a avocatului său.

52. În ședința instanței de apel, apelanta Railean Galina și reprezentantul său, avocatul Șteliman Seghei, nu s-au prezentat în ședință, fiind citați legal. Cerea de amânare a avocatului Șteliman Seghei, a fost respinsă ca neîntemeiată de Completul de judecată, lipsind dovada temeiului invocat în cerere (f. d. 114, 116 verso).

În conformitate cu art. 379 alin. (2) Cod de procedură civilă, neprezentarea în ședința de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanților acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citați legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu împiedică judecarea apelului. Reieșind din prevederile citate, Completul judiciar a dispus examinarea apelului în lipsa participanților care nu s-au prezentat, fiind citați legal.

53. Reprezentantul intimatului CNAM Negru Iraida, a solicitat respingerea cererii de apel, pe motivele invocate în referință.

Aprecierea instanței de apel.

54. *Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces şi a materialelor din dosar, Colegiul consideră apelul declarat ca fiind neîntemeiat şi care urmează a fi respins, din următoarele considerente.*

55. În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă, *instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor şi obiecțiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanțelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanța de apel se pronunță în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanță. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situație mai dificilă decât aceea din hotărârea atacată cu apel, cu excepția cazurilor când consimte şi când hotărârea este atacată şi de alți participanți la proces".*

56. Potrivit art. 385 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, *instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe.*

57. Completul de judecată reține că instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

58. Potrivit recomandărilor Avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, o motivare şi o analiză clară sunt cerințele fundamentale ale hotărârilor judecătorești şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil.
59. Totodată, Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al apelantului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea Gard Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag.26, Moreira Fereira vs Portugalia (nr.2) (Marea Cameră), 11 iulie 2017, parag.84,98).
60. Conform prevederilor art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, *fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale, dacă legea nu dispune altfel.*
61. În conformitate cu art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, *instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.*
62. Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ al Curții de Apel Centru, ținând cont că obiect al prezentului apel, așa cum rezultă din instrumentul respectiv de atac, reprezintă dezacordul integral al apelantei cu hotărârea primei instanțe, va verifica legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în limitele respective.
63. Astfel, probatoriul administrat în speță atestă că în temeiul contractului individual de muncă nr. 01/2/2-01-80 din 20.12.2005 cet. Svetlana Rusu a fost angajată la serviciu în calitate de specialist coordonator în cadrul secției relații cu prestatorii a Agenției Teritoriale Centru a CNAM. La data de 18.12.2017, dna Rusu Svetlana a fost implicată într-un accident rutier. În rezultatul acestui eveniment rutier, Rusu Svetlana a avut de suferit mai multe traumatisme. Prin concluzia medicală nr. 545 din 04.09.2019 (f.d.19 verso din Volumul I), precum și prin trimiterea extras din 09.06.2020 emisă de IMSPC nr. 1 Orhei, instituția medicală a indicat că cet. Rusu Svetlana necesită tratament de lungă durată. Ulterior, potrivit raportului nr. 2864 din 10.09.2020, dnei Rusu Svetlana i-a fost atribuit gradul de dezabilitate accentuat (f.d.20 din Volumul I).
64. Potrivit art. 76 lit. b) Codul Muncii al RM contractul individual de muncă se suspendă în circumstanțe ce nu depind de voința părților, în caz de boală sau traumatism.
65. Raportat la art. 76 lit. b) Codul Muncii, în condițiile în care angajata Rusu Svetlana nu se prezenta o lungă perioadă la serviciu, CNAM a fost pusă în situația de a constata că situația descrisă reprezintă o circumstanță care impunea suspendarea contractului individual de muncă încheiat cu dna Rusu Svetlana în circumstanțe care nu depind de voința părților.
66. În situația respectivă, la 20.08.2020, apelanta Galina Railean, potrivit prevederilor art. 55 alin. (1) a) din CM RM, a depus o cerere prin care a solicitat angajarea la serviciu în calitate de specialist coordonator în cadrul secției relații cu prestatorii a Agenției Teritoriale Centru a CNAM, cu începere de la data de 02 septembrie 2020 (f.d.21-24 din Volumul I).
67. Prin contractul individual de muncă nr. 11/08-26, apelanta Railean Galina a fost angajată, pe durată determinată, și anume *pe perioada suspendării contractului individual de muncă al d-nei Svetlana Rusu*, în calitate de specialist coordonator în Secția relații cu prestatorii a AT Centru a CNAM, cu locul de muncă în mun. Orhei, din data de 02.09.2020 (f.d.7-10 din Volumul I).
68. La data de 03.06.2022, apelanta Railean Galina a solicitat CNAM, acordarea concediului de

odină anual plătit, iar la data de 08.06.2022 a solicitat CNAM, acordarea ajutorului material în mărime de două salarii tarifare în temeiul pct.46 al Regulamentului privind remunerarea muncii salariaților CNAM, Anexă la Contractul colectiv de muncă la nivelul CNAM pentru anii 2021-2024 (f.d.25 din Volumul I). Astfel, la momentul depunerii cererilor respective, apelanta Railean Galina a manifestat acordul de a restitui benevol ajutorul material acordat în cazul încetării pe parcursul anului 2022 a raporturilor de muncă pentru perioada nelucrată (pct. pct.46 și 51 al Regulamentului privind remunerarea muncii salariaților CNAM, Anexă la Contractul colectiv de muncă la nivelul CNAM pentru anii 2021-2024).

69. În consecință, angajatorul a emis Ordinul nr.140-c din 10.06.2022 cu privire la acordarea apelantei Railean Galina a ajutorului material. Prin ordinul nr.375-o din data de 07.06.2022 cet. Galina Railean i-a fost acordat concediu de odihnă anual și concediul suplimentar plătit (f.d.26 din Volumul I).
70. La data de 11.07.2022, Rusu Svetlana a depus o cerere prin care a solicitat eliberarea din funcția deținută cu începere de la data de 11.07.2022.
71. În condițiile respective, pornind de la sensul art. 75 - 78 din CM, prin ordinul din 11 iulie 2022, CNAM a dispus, în ordinea art. 75 alin. (4) din CM, reluarea activității de muncă cu dna Rusu Svetlana cu începere de la data de 11.07.2022 (f.d.27 din Volumul I).
72. Prima instanță just a stabilit că până la 11.07.2022, în cadrul CNAM, salariatul de bază Rusu Svetlana, la funcția de specialist coordonator în Secția relații cu prestatorii a AT Centru a CNAM, cu locul de muncă în mun. Orhei, avea contractul suspendat pentru motive ce nu depindeau de voința părților. Aceleași circumstanțe denotă că unica înțelegere între CNAM și Railena Galina a fost că aceasta va activa în funcția de referință, doar pe durată determinată, *pe perioada suspendării contractului individual de muncă al d-nei Svetlana Rusu*.
73. Prin urmare, în situația respectivă, prima instanță justificat a reținut că potrivit prevederilor art. 82 lit. f) CM combinat cu art. 83 alin. (3) CM, CNAM a emis ordinul din 12 iulie 2022 privind încetarea contractului individual de muncă cu apelanta Railean Galina (f. d. 6 din Volumul I). Prin același ordin, cu referire la prevederile art. 148 CM și art. 50-51 din Regulamentul privind remunerarea muncii salariaților CNAM, Anexă la Contractul colectiv de muncă la nivelul CNAM pentru anii 2021-2024, CNAM a dispus recalcularea indemnizației pentru 4 zile de concediu folosite în avans de către salariată precum și a ajutorului material care i-a fost acordat în avans acesteia.
74. Potrivit art. 82 lit. f) Codul Muncii, contractul individual de muncă încetează în circumstanțe ce nu depind de voința părților în caz de expirare a termenului contractului individual de muncă pe durată determinată - de la data prevăzută în contract, *cu excepția cazului când raporturile de muncă continuă de fapt și nici una dintre părți nu a cerut încetarea lor, precum și a cazului prevăzut la art. 83 alin. (3).*
75. Conform art. 83 alin. (3) CM contractul individual de muncă pe durată determinată încheiat pentru perioada îndeplinirii obligațiilor de muncă ale salariatului al cărui contract individual de muncă este suspendat sau care se află în concediul respectiv (art.55 lit. a)) încetează în ziua reîntoarcerii acestui salariat la lucru. (4) *Dacă, la expirarea termenului contractului individual de muncă pe durată determinată, nici una dintre părți nu a cerut încetarea lui și raporturile de muncă continuă de fapt, contractul se consideră prelungit pe durată nedeterminată*.
76. Prima instanță corect a aplicat prevederile legale situației de fapt constatate, relevând că apelanta Railean Galina, a avut posibilitatea legală să activeze doar pe perioada îndeplinirii

obligațiilor de muncă ale salariatului Rusu Svetlana, al cărui contract individual de muncă era suspendat iar la finele perioadei, oricare din părțile la contractul de muncă pe perioadă determinată, era în drept să invoce încetarea acestui contract și în concordanță cu principiul general al liberei negocieri a contractelor individuale de muncă, care poate fi desprins din prevederile art. 56 alin. (1) CM.

77. Din esența normelor specificate la art. 55 alin. (1) lit. a) CM, art. 82 și 83 CM, sintagma "*perioada îndeplinirii obligațiilor de muncă ale salariatului, al cărui contract individual de muncă era suspendat*" urmează a fi înțeleasă nu doar ca perioada de la îmbolnăvire până la însănătoșire și revenirea la serviciu a salariatului de bază, dar ca perioada de la survenirea incidentului care nu depinde de voința părților (boala salariatului de bază) și dispariția acestui incident (însănătoșirea salariatului de bază, decesul acestuia, *sau depunerea cererii de demisie de către salariatul de bază)*.
78. Or, contrar argumentelor invocate în cadrul cererii de apel la acest aspect, se atestă că: perioada determinată la pct. 1 din contractul de muncă încheiat cu apelanta, anume pe "*perioada suspendării contractului individual de muncă al dnei Svetlana Rusu*", a expirat la momentul în care *nu mai exista un contract de muncă suspendat al dnei Svetlana Rusu, eveniment intervenit în legătură cu reluarea activității și demisia acesteia*, ceea ce a permis încetarea contractului cu apelanta.
79. În același context, sunt irelevante argumentele apelantei că la data de 11 iulie 2022 d-na Svetlana Rusu a depus cererea de demisie și tot la 11 iulie 2022 fiind emis ordinul de reluare a activității; faptul că la aceiași dată nu a fost emis ordin privind încetarea contractului individual de muncă cu Railean Galina şi ea nu a fost preîntâmpinată în careva mod despre reîntoarcerea la serviciu al d-nei Svetlana Rusu, sau despre faptul că contractul individual de muncă, încheiat cu dânsa urmează a fi desfăcut, iar prin ordinul din 12 iulie 2022, contractul individual de muncă, încheiat cu d-na Rusu Svetlana, a fost desfăcut în legătură cu demisia d-nei, la aceiași dată de 12 iulie 2022, după ce d-na Svetlana Rusu a demisionat, a fost emis ordinul nr. 165-c „Cu privire la încetarea contractului individual de muncă a d-nei Galina Railean", în legătură cu revenirea la serviciu a d-nei Svetlana Rusu – or aceste argumente în nici un mod nu combat prerogativa legală a angajatorului, de a înceta relațiile de muncă cu apelanta, determinant speței fiind intervenirea momentului legal al demisiei angajatei de bază, care direct constituie temei de intervenire a temeiului legal de încetare a contractului de muncă cu persoana angajată temporar.
80. Din aceleași considerente sunt nepertinente argumentele ce țin de ordinea emiterii ordinelor din data de 12 iulie 2022 și pretinsa vacantare a funcției deținută de angajatul de bază Svetlana Rusu, a activat efectiv sau nu angajatul de bază după reluarea activității, precum și celelalte argumente invocate la acest aspect, atât timp cît a intervenit prerogativa peremptorie a angajatorului de a emite ordinul de încetare a relațiilor de muncă cu apelanta.
81. Astfel, este legală concluzia primei instanță, că art. 82 lit. f) combinat cu art. 83 alin. (3) din Codul Muncii și art. 55 alin. (1) lit. a) CM, permitea CNAM (ca parte a contractului de muncă încheiat cu Railean Galina pe perioadă determinată) ca la epuizarea perioadei enunțate la pct. 1 din contract, să constate încetarea acestor relații în legătură cu epuizarea perioadei pentru care salariatul a fost contractat, or anume în aceste circumstanțe, în situația în care, perioada de suspendare a relațiilor de muncă dintre CNAM și Rusu Svetlana a expirat, Compania și-a realizat dreptul pe care îl avea potrivit art. 82 și 83 CM, de a invoca încetarea raporturilor de muncă cu Galina Railean, fapt care a și fost materializat prin ordinul 165-c privind încetarea contractului de muncă cu Railean Galina.

82. Prin același ordin nr. 165-c, cu referire la prevederile art. 148 CM și art. 50 - 51 din Regulamentul privind remunerarea muncii salariaților CNAM, Anexă la Contractul colectiv de muncă la nivelul CNAM pentru anii 2021-2024, CNAM a dispus recalcularea indemnizației pentru 4 zile de concediu folosite în avans de către salariată precum și a ajutorului material care i-a fost acordat în avans acesteia, în baza ordinului nr. 140c din 10.06.2022 (f. d. 6 Vol. I).
83. Pe cale de consecință, circumstanțele de fapt și drept stabilite, atestă justețea concluziei primei instanțe că survenind situația prevăzută de art. 82 și 83 Codul Muncii, angajatorul și-a manifestat voința de a nu mai continua relațiile de muncă cu Railean Galina la funcția respectivă, CNAM în calitate de angajator, și-a realizat atribuția de a constata încetarea contractului individual de muncă.
84. Contrar argumentelor invocate în apel, precum că la 11.07.2022 - data expirării termenului contractului cu apelanta, nimeni din părţi nu a cerut încetarea lui şi nu a fost nici emis ordinul respectiv, contractul în temeiul acestor prevederi legale s-ar fi transformat în unul pe o durată nedeterminată, prima instanță corect a punctat că din esența art. 83 alin. (4) CM, pentru a constata transformarea contractului pe perioadă determinată în contract pe perioadă nedeterminată, este necesară stabilirea a două condiții cumulative: a) la expirarea termenului contractului individual de muncă pe durată determinată, nici una dintre părți să nu fi cerut încetarea lui și b) după expirarea termenului contractului individual de muncă pe durată determinată raporturile de muncă să continue de fapt. Din cele expuse, este cert că niciuna din condițiile respective nu este întrunită, ori CNAM și-a exprimat din voința de a nu continua raporturile de muncă cu Railean Galina și aceasta nu a mai fost admisă la muncă după survenirea evenimentului care marca finisarea perioadei de suspendare a contractului cu Rusu Svetlana.
85. Este formal și argumentul că reluarea activității prin ordin a lui Rusu Svetlana, a avut loc la data de 11 iulie 2022, iar ordinul de încetare a raporturilor de muncă cu apelanta Railean Galina a fost emis la 12 iulie 2022, anume din considerentele expuse în hotărîrea primei instanțe, care nu au fost combătute, fiind în corespunderea cu legea aplicabilă.
86. În aceiași motivație formală se circumscriu și argumentele din apel cu privire la consecutivitatea actelor care s-au desfășurat la caz, inclusiv faptul că Rusu Svetlana nu a solicitat reluarea activităţii de muncă, din contra a solicitat eliberarea din funcţie, iar angajatorul a emis ordinul nr. 163-c din 11.07.2022 în lipsa acordului salariatului de a presta munca.
87. Astfel, este corectă concluzia primei instanțe că cererea privind constatarea faptului că la 11.07.2022 contractul individual de muncă încheiat între Railean Galina și CNAM s-a transformat din unul pe durata determinată, în unul pe durată nedeterminată, este o cerință neîntemeiată.
88. Inter alia, se reține că chiar dacă angajatorul nu avea obligația, ultimul a propus apelantei Railean Galina, încă la data de 11.07.2022 ocuparea unor funcții vacante care existau în cadrul CNAM în mun. Chișinău, dar ultima le-a refuzat, fapt recunoscut de către Railean Galina în ședința de judecată din 7 martie 2023 și potrivit art. 123 alin. (6) CPC nu mai urmează a fi demonstrat.
89. Referitor la pretenția reclamantei privind anularea ordinului CNAM nr. 165-c din 12.07.2022 „Cu privire la încetarea contractului individual de muncă a d-nei Galina Railean”, ca fiind ilegal, prima instanță în mod subsecvent și corect, cu referire la prevederile art. 55, 82 și 83 CM, a reiterat că angajatorul are dreptul la expirarea termenului

pentru care a fost suspendat contractul cu salariatul de bază constate prin ordin încetarea contractului salariatului angajat pe perioadă determinată, lipsind în lege careva proceduri prealabile (notificare, preaviz etc.).

90. Astfel, termenul invocat de angajator la art. 82 și 83 CM, urmează a fi interpretat nu doar ca perioada de la îmbolnăvirea până la însănătoșirea și revenirea la serviciu a salariatului "de bază", dar ca perioada de la survenirea incidentului care nu depinde de voința părților (boala salariatului de bază) și dispariția acestui incident (însănătoșirea salariatului de bază, decesul acestuia, sau depunerea cererii de demisie de către salariatul de bază). Prin emiterea ordinului 165-C, CNAM și-a realizat anume dreptul stabilit de art. 82 lit. f) combinat cu art. 83 CM, de a cere încetarea contractului pe perioadă determinată în cazul expirării termenului de suspendare a contractului cu salariatul de bază. În circumstanțele evidențiate, apelanta Railean Galina nu poate invoca un drept subiectiv de a păstra funcția ocupată pe perioadă determinată, în cazul în care salariatul de bază solicită demisia din respectiva funcție. Ori, o asemenea înțelegere între CNAM și salariata Railean Galina nu a existat, iar legea nu-i garantează salariatei angajată temporar un astfel de drept, iar solicitarea apelantei referitoare la anularea ordinului 165-C, corect a fost respinsă ca neîntemeiată.
91. Sunt irelevante argumentele apelantei că conform prevederilor art. 86 alin. 2 Cod Muncii, nu se admite concedierea salariatului în timpul concediului anul de odihnă, or Railean Galina ar fi fost concediată în timp ce se afla în concediu anual de odihnă – deoarece apelanta nu a fost concediată pentru a fi aplicabile prevederile citate, care presupun concedierea acesteia în baza unui temei de la art. 86 al. (2) Codul muncii, prevederi care nu se extind la temeiurile de încetare a contractului individual de muncă în circumstanţe ce nu depind de voinţa părţilor, conform art. 82 Codul Muncii, aplicabil speței.
92. Ca urmare a lipsei temeiurilor legale de constatare a transformării contractului de muncă, ca fiind cu durată nedeterminată și de anulare a ordinului de încetare a raporturilor de muncă cu apelanta, în mod subsecvent este corectă și concluzia primei instanțe ce ține de netemeinicia pretențiilor cu privire la încasarea de la Compania Națională de Asigurări în Medicină a sumei de 26250 lei cu titlu de compensație suplimentară în locul restabilirii la muncă, încasarea în beneficul reclamantei Railean Galina de la Compania Națională de Asigurări în Medicină a salariului pentru întreaga perioada de absență forțată de la muncă, în cuantum de 105000 lei, încasarea în beneficiul lui Railean Galina de la Compania Națională de Asigurări în Medicină a prejudiciului moral pentru eliberarea ilegală din serviciu în cuantum de 8750 lei, încasarea de la Compania Națională de Asigurări în medicină în beneficiul lui Railean Galina a sumei de 6164 lei 78 bani, reținute ilegal de la Railean Galina la efectuarea achitării totale, încasarea de la Compania Națională de Asigurări în Medicină în beneficiul lui Railean Galina a cheltuielilor de judecată – aceste fiind cerințe subsecvente, lipsind argumente specifice care ar impune o analiză separată.
93. Ser reține ca fiind întemeiată și constatarea primei instanțe, că în temeiul art.82 lit. f) și art. 148 alin. (4) din Codul Muncii al RM, precum și pct.51 din Regulamentul privind remunerarea muncii salariaților CNAM, Anexă la Contractul colectiv de muncă la nivelul CNAM pentru anii 2021-2024, precum și Ordinul nr.l65-c din 12.07.2022, Contractul individual de muncă încheiat pe perioadă determinată cu Railean Galina a fost încetat, din data de 12.07.2022. În contextul ordinului prenotat, Direcția economie și finanțe din cadrul CNAM a efectuat un recalcul a indemnizației pentru concediul de odihnă anual folosit și a ajutorului material acordat în avans în temeiul Ordinului nr. 165-c din 12.07.2022. În temeiul calculului concediului nr.617 din 29.07.2022 (anexa nr. 14) și lista de plată

nr.000000133 din 03.08.2022 (anexa nr. 15) efectuat de Direcția contabilitate din cadrul CNAM apelanta Galina Railean a beneficiat neîntemeiat de suma 6836,54 lei, care este compusă din : a) indemnizația pentru 4 zile de concediu de odihnă anual folosite în avans, pentru 11 perioada 12.07.2022-02.09.2022; b) ajutorul material achitat în avans pentru perioada nelucrată în temeiul Ordinului nr.140-c din 10.06.2022 „Cu privire la acordarea dnei Galina Railean a ajutorului material”.

94. Potrivit pct.51 din Contractul Colectiv de Muncă al CNAM din 2021- 2024: "În cazul încetării pe parcursul anului a raportului de muncă/contractului individual de muncă, ajutorul material acordat se va recalcula pentru perioada deținerii statutului de salariat, iar diferența se va restitui de către salariat". Apelanta Railean Galina, la momentul semnării Contractului individual de muncă, a consemnat și faptul că a luat cunoștință cu o serie de acte de ordin intern din cadrul CNAM (lista actelor normative cu care salariatul a luat cunoștință specificată la finele contractului individual de muncă). Astfel, se constată că apelanta a luat act și de Contractul Colectiv de Muncă la nivelul CNAM, precum și de anexa la acesta prin care se aproba regulamentul privind remunerarea muncii salariaților în cadrul CNAM. La art. 51 din acest regulament expres este indicat că în cazul încetării pe parcursul anului, a raporturilor de muncă, ajutorul material acordat se va recalcula pentru perioada deținerii statutului de salariat, iar diferența a fi restituită de către salariat. Cunoașterea de către reclamantă a acestei prevederi, reiese și din conținutul cererii de acordare a concediului și a ajutorului material, în care se menționează expres că în caz de încetare a contractului de muncă, se obligă să achite sumele achitate în avans.
95. Potrivit art. 148 alin.(4) din Codul ”În caz de eliberare a salariatului înainte de expirarea anului de muncă în contul căruia el a folosit deja în concediul, angajatorul îi poate reține din salariu suma achitată pentru zilele fără acoperire ale concediului". Reieșind din cele invocate supra, CNAM la data de 30.09.2022 a expediat în adresa apelantei Railean Galina, pretenția cu nr.01-02/2580 (f.d.29 din Volumul I). Prin aceasta s-a solicitat restituirea benevolă de către reclamantă a datoriei formate în sumă de 6836,54 lei, care potrivit avizului de recepție a fost recepționată de reclamanta Railean Galina la data de 06.10.2022. Din circumstanțele de fapt și de drept indicate supra, corect s-a reținut temeiul legal al CNAM de a solicita restituirea mijloacelor financiare care au dus la îmbogățirea nejustificată a lui Railean Galina în sumă de 6836,54 lei, suma care nu a fost restituită de reclamantă și care urmează a fi încasată din contul acesteia în sumă totală de 6836,54 lei (șase mii opt sute treizeci și șase lei și 54 bani) compusă din îndemnizația pentru 4 zile de concediu de odihnă anual nefolosite în avans pentru perioada 12.07.2022-02.09.2022 și ajutorul material achitat în avans pentru perioada nelucrată în temeiul Ordinului nr. 140-c din 10.06.2022 ”Cu privire la acordarea dnei Galina Railean a ajutorului material” (f. d. 28, 30-32 din Volumul I).
96. Nu pot fi reținute argumentele din apel la acest aspect, precum că prin hotărârea judecătoriei Orhei (sediul central) din 29 mai 2023, restabilită la locul de muncă, Railean Galina a fost de facto reîncadrată în muncă la data de 30 mai 2023, şi a lucrat până la 05 decembrie 2023, când prin decizia Curţii de Apel Chișinău, această hotărâre a fost casată cu restituirea cauzei la rejudecare, urmând prin ordinul angajatorului din 05 decembrie 2023 încetarea relaţiilor de muncă între CNAM şi Railean Galina, iar perioada efectiv lucrată de Railean Galina după 29 mai 2023, după ce a fost restabilită în lucru prin hotărârea judecătoriei Orhei (sediul Central), la fel se ia în calcul la stabilirea duratei concediului de odihnă anual la care avea dreptul Railean Galina – deoarece aceste argumente nu sunt bazate pe o prevedere legală, or acestea se referă al efectele hotărârii care a fost casată de instanța de apel, ceea ce nu permite

o eventuală recalculare, totodată nu exclud aplicabilitatea art. 148 Codul Muncii.

97. Nu sunt confirmate argumentele apelantei, precum că sumele respective ar fi fost reţinute de la Railean Galina de două ori - prima dată prin ordinul angajatorului, iar a două oară prin hotărârea judecătorească la cererea angajatorului, or la dosar lipsesc dovezi a faptului că sumele efectiv au fost achitate în urma reținerii invocate.

98. Contrar argumentelor din apel, referitor la dezacordul cu cerința respinsă ca tardivă de prima instanță, cu privire la anularea ordinului nr. 163-c din 11 iulie 2022 „Cu privire la reluarea activității de către d-na Svetlana Rusu", se reține că apelanta Galina Railean cunoştea despre emiterea de către CNAM a ordinului nr. 163-c din 11 iulie 2022 (f. d. 5), avea în posesie acest ordin şi l-a anexat la cererea de chemare în judecată din 13 octombrie 2022, iar pretenţia referitoare la anularea acestuia a fost formulată abia la 18 ianuarie 2023. Prin urmare termenul de trei luni stabilit de art. 355 alin. (1) CM a fost încălcat, ceea ce impune respingerea pretenţiei respective ca tardive.

99. Nu poate fi admis argumentul apelantei că a putut să conteste ordinul nr. 163-C din 11 iulie 2022, abia după ce a aflat că acest ordin îi încalcă drepturile şi că a fost emis doar în temeiul cererii de demisie formulate de Svetlana Rusu, or apelanta cunoştea despre încetarea contractului său de muncă în legătură cu reiniţierea relaţiilor de muncă cu Svetlana Rusu în temeiul ordinului 163-c. Astfel, la 13 octombrie 2022, apelanta a solicitat anularea ordinului 165-c şi a anexat la cerere, copia ordinului 163-C, iar în textul ordinului este expres menţionat că el a fost emis în temeiul cererii de demisie formulată de Svetlana Rusu. În acest sens, sunt pertinente argumentele CNAM, că nu a pretins niciodată că ordinul nr. 163-C din 11 iulie 2022 ar fi fost emis în temeiul unei cereri de reluare a activităţii depuse de Svetlana Rusu. Galina Railean cunoştea toate informaţiile care îi permiteau contestarea ordinului 163-c, cel târziu din 13 octombrie 2022, sau fiind în posesia ordinului, cel puțin trebuia să cunoască în sensul art. 395 al. (1) Cod Civil. Prin urmare, argumentul primei instanţe referitor la caracterul tardiv al pretenţiei referitoare la anularea ordinului nr. 163-c din 11 iulie 2022, este corect.

100. Argumentele apelantei referitor la scutirea de la plata cheltuielilor de judecată, nu pot fi reținute ca fiind pertinente, deoarece art. 353 Codul Muncii se referă exclusiv la situația cînd fostul salariat are calitatea de reclamant pe dosar, nu și la situația din speță, cînd reclamanta a avut și calitatea de pârâtă, acestea fiind corect determinate și individualizate.

101. Argumentele apelantei referitor la faptul că obiect al acţiunii iniţiale este restabilirea la locul de muncă, pe când obiect al acţiunii reconvenţionale - încasarea unei sume pe care salariatul a primit-o de la angajator în legătură cu activitatea sa de muncă, și că nu ar fi fost necesară primirea acțiunii reconvenționale în procedură, se respinge de Completul de judecată, deoarece cererile sunt conexe conform art. 173 al. (1) lit. c) Codul Muncii, derivând din relațiile anterioare de muncă dintre părți.

102. Referitor la argumentele din apel, ce țin de examinarea cauzei în lipsa reclamantei și a reprezentantului său, se atestă inițială că apelanta a solicitat examinarea în lipsă (f. d. 22). Concomitent, reclamanta și reprezentantul său, deşi au fost legal informați despre data, ora şi locul examinării cauzei, nu s-au prezentat la şedinţa de judecată din 02 octombrie 2024, motiv pentru care instanţa a întrerupt şedinţa pentru deliberare şi pronunţare, stabilind data de 08 octombrie 2024 pentru pronunţarea soluţiei. Prin încheierea din 08 octombrie 2024, din oficiu, instanţa a dispus reluarea cercetării judecătoreşti, reclamanta şi reprezentantul său neprezentându-se nici la acest termen (f. d. 27 Vol. II). Ulterior, prima instanţă a fixat termenul de judecată pentru data de 21 noiembrie 2024. La data de 20 noiembrie 2024,

reprezentantul apelantei Galina Railean, avocatul Șteliman Serghei, a depus o cerere privind desfășurarea ședinței de pregătire în absența sa, cu informarea despre data examinării cauzei în fond, cererea calificată de amînare fiind respinsă ca abuzivă (f. d. 40, 23). La şedinţa de judecată din 21 noiembrie 2024, instanţa a întrerupt ședința pentru data de 25 noiembrie 2024. Astfel, în pofida faptului că reclamanta şi reprezentantul său au fost legal citaţi legal, ultimii nu s-au prezentat la termenele stabilite ulterior, iar în aceste condiţii cauza a fost examinată în lipsa reclamantei şi a avocatului său. În apel, nu se invocă nici un motiv al cererii formulată de avocat la data de 20.11.2024, mai mult, lipsește un temei legal și faptic al celor indicate în cererea menționată.

103. Prin urmare, Colegiul judiciar reține că restul argumentelor invocate în cererea de apel, au un caracter formal și nicidecum nu constituie temei de reconsiderare a concluziilor formulate de prima instanță, respectivă nu infirmă legalitatea și temeinicia acesteia.

104. *Astfel, Completul de judecată, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate prin prisma argumentelor invocate în apel și, raportându-le la suportul probatoriu, constată că instanța de judecată ierarhic inferioară, justificat și echitabil, pronunţându-se asupra tuturor aspectelor importante, având în susținere cadrul legal aplicabil în speță, a ajuns la concluzia de respingere a solicitărilor din acțiunea inițială și admiterea celor din cererea reconvențională.*

105. În aceste condiții, instanța de apel constată că prima instanță a aplicat corect normele de drept material și procesual incidente, a realizat o apreciere judicioasă a probelor administrate și a motivat concludent soluția pronunțată.

106. Prin urmare, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ al Curții de Apel Centru conchide că motivele invocate în apel nu sunt de natură să răstoarne concluziile instanței de fond și nu relevă încălcări de drept sau erori de apreciere care să justifice modificarea ori casarea hotărârii atacate, motive pentru care va respinge cererea de apel declarat de Railean Galina, reprezentată de avocatul Șteliman Seghei, cu menținerea hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 25 noiembrie 2024, pronunțată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Railean Galina către Compania Națională de Asigurări în Medicină cu privire la anularea ordinului de reluare a activității, a ordinului de încetare a contractului individual de muncă, constatarea transformării contractului și alte pretenții subsecvente, și cererea reconvențională a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină către Railean Galina, privind încasarea indemnizației și ajutorului material achitat în avans și compensarea cheltuielilor de judecată.

107. În conformitate cu prevederile art. 385 lit. a), art. art. 389-390 Cod de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial şi de Contencios administrativ al Curţii de Apel Centru -

D E C I D E :

Se respinge cererea de apel declarat de Railean Galina, reprezentată de avocatul Șteliman Seghei.

Se menţine hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 25 noiembrie 2024, pronunțată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Railean Galina către Compania Națională de Asigurări în Medicină cu privire la anularea ordinului de reluare a activității, a ordinului de încetare a contractului individual de muncă, constatarea transformării contractului și alte pretenții subsecvente, și cererea reconvențională a Companiei Naționale de

Asigurări în Medicină către Railean Galina, privind încasarea indemnizației și ajutorului material achitat în avans și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă din momentul emiterii, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție, în termen de două luni de la data comunicării deciziei integrale, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele completului,
judecătorul Dimitriu Serghei

Judecătorii Gîrleanu Violeta

Roșca Constantin